

Bemærkninger til forslaget

Bomuld

Bortset fra olie og ædelstene er bomuld, og tekstiler forarbejdet heraf, den vigtigste eksportartikel for de mindst udviklede lande (LDC-landene)¹⁾. I det luftfattige Vest- og Centralafrika er der tale om den vigtigste eksportafgrøde (cashcrop), og i mange lande er bomuld såvel den vigtigste eksportvare som den vigtigste offentlige indtægtskilde. Bomuldsproduktionen beskæftiger her mere end 2 millioner familier – på verdensplan er tallet ca. 100 millioner mennesker – og er med Verdensbankens ord »en nøglefaktor i fattigdomsbekæmpelsen«²⁾. Bomuld giver ud over indtægter til landbruget også mulighed for etablering af følgeindustrier på områder, hvor selv fattige lande er konkurrencedygtige. Det skønnes, at hvis man fjerner de rige landes støtte, vil afrikanske bomuldsdyrkere alene få en gevinst på 8-9 mia. kr.³⁾

Det var derfor med stor ret, at fire vestafrikanske lande på WTO-topmødet i Cancún fremlagde et bomuldsinitiativ, at WTO's generaldirektør, Supachai, som normalt skal forholde sig neutralt, kraftigt opfordrede de deltagende ministre til seriøst at overveje forslaget, som ikke går ud på, at de fire lande skal have særbehandling, men blot at de skal have lige vilkår.

Forslaget fik støtte fra mange lande, herunder fra Canada og Australien. De fleste rige lande opførte sig dog som skammelige protektionister.

USA afviste forslaget. USA er verdens næststørste bomuldsproducent efter Kina og suverænt det land, der giver mest støtte til sin bomuldsproduktion.

EU dækkede sig bag, at EU's produktion og eksport er for lille til at have indflydelse på verdensmarkedsprisen på bomuld. Det er en forkert begrundelse. EU's bomuldsproduktion er større end Vest- og Centralafrikas. Hvis man som et tankeeksperiment flyttede halvdelen af EU's bomuldsproduktion til Vest- og Centralafrika, ville produktionen her stige med ca. 80 pct.⁴⁾ Samtidig er EU det sted i verden, hvor der ydes

suverænt mest støtte i forhold til den producerede mængde. I december 2002 blev producenterne således garanteret en pris på fire gange verdensmarkedsprisen⁵⁾. Der er ganske vist fastsat et loft over produktionen, men da Grækenland – som er langt den største bomuldsproducent i EU – overskred dette loft groft, fandt et enigt ministerråd i november 2002 det rimeligt, at grækerne måtte udbetale ekstra statsstøtte til de bønder, der havde overskredet loftet. Det er ikke ligefrem udtryk for en konsekvent linje.

EU har ved flere lejligheder udtrykt sympati for bomuldsinitiativet og så med perfekt hykleri vasket hænderne. Man kan f.eks. læse i landbrugskommissærens elektroniske ugebrev fra den 8. september 2003, at:

»I deres kommentarer til »verdensbomuldsdagen« og »bomuldsinitiativet« i visse afrikanske lande og nogle NGO'er, sagde Pascal Lamy, EU's Handelskommissær, og Franz Fischler, EU's Landbrugskommissær, at »EU deler bekymringerne om de lave bomuldspriiser og deres indflydelse på udviklingslandene. EU er nettoimportør af bomuld. EU yder ikke eksportstøtte til bomuld. EU har ingen grænsebeskyttelse. Og har derfor kun lille eller ingen indflydelse på verdenspriserne. Europa er ikke den, der sætter prisniveauet; men den, der accepterer niveauet, som det er. Men hensyn til Doha-Udviklingsdagsordenen, kan EU helt og fuldt tilslutte sig princippet om, at problemet med bomulden bør være en vigtig bestanddel af de generelle forhandlinger. Støtte, der forvrider handlen bør reduceres, og vil blive det. Det påhviler os at ændre EU's støttesystem til bomuld og at gøre støtten mere handelsvenlig.«

Det er forkert, og den reform Europa-Kommissionen har foreslået, er langt fra god nok. Selv om USA er hovedskurken lige præcis på bomuldsområdet – en rolle EU spiller, når det gælder sukker og mange andre landbrugsprodukter – er der ingen grund til tolerance